

Vergaderjaar 2024–2025

36 615

Verslagen van de commissie voor de Verzoekschriften en de Burgerinitiatieven

Nr. 5

VERSLAG VAN DE COMMISSIE VOOR DE VERZOEKSCHRIFTEN EN DE BURGERINITIATIEVEN OVER HET VERZOEKSCHRIFT VAN A. G. INZAKE HET WIJZIGEN VAN ZIJN VERBLIJFSSTATUS EN HET DIENTENGEVOLGE VERPLICHT BETALEN VAN INKOMSTENBE- LASTING

Vastgesteld 4 februari 2025

Inleiding

Dit verslag bevat de behandeling door de commissie voor de Verzoekschriften en de Burgerinitiatieven (hierna: de commissie) van het verzoekschrift van A. G. (hierna: verzoeker), ingediend middels zijn gemachtigde, inzake de wijziging van zijn verblijfsstatus en het als gevolg daarvan verplicht betalen van inkomstenbelasting (dossier COVZ2403031).

Achtereenvolgens wordt ingegaan op het verzoek en de daarbij horende feiten, de tijdens de inlichtingenfase ontvangen informatie van de Minister van Buitenlandse Zaken – mede namens de Minister van Asiel en Migratie en de Staatssecretaris van Financiën (Fiscaliteit en Belastingdienst) – en verzoeker, het oordeel van de commissie naar aanleiding van de inlichtingenfase en tot slot het voorstel van de commissie aan de Kamer.

Verzoek inclusief feitencomplex

Inleiding

Verzoeker heeft op 13 maart 2024 een verzoekschrift ingediend bij de commissie waarin hij aangeeft dat hij door dwaling in 2017 een verblijfsvergunning voor onbepaalde tijd (hierna: verblijfsvergunning) heeft aangevraagd en ook toegewezen heeft gekregen. Hierdoor heeft hij vanaf het belastingjaar 2019 belasting in Nederland moeten betalen, iets wat hij niet wenste. In zijn verzoekschrift legt hij uitvoerig uit hoe de situatie ontstaan is en vraagt hulp om deze situatie weer ongedaan te maken.

Verzoeker heeft een niet-Nederlandse nationaliteit en is sinds 1983 werkzaam bij een ambassade in Nederland als bedienend personeel. Vanwege zijn «uitgezonden status» werd zijn inkomen dat hij verdient bij

de ambassade, niet belast op grond van artikel 37, derde lid, van het Verdrag van Wenen inzake diplomatiek verkeer (hierna: Verdrag van Wenen) en was hij op grond van artikel 33, eerste lid, van het Verdrag van Wenen vrijgesteld van de in Nederland van kracht zijnde voorschriften op het terrein van de sociale verzekering.

Wijziging invulling begrip «duurzaam verblijf»

In 1999 heeft verzoeker een keuze moeten maken wat betreft zijn verblijfsstatus vanwege de wijziging van de invulling van het begrip «duurzaam verblijf» zoals genoemd in het voornoemde artikel 37. In een Tussentijds Bericht Vreemdelingencirculaire¹ (hierna: TBV) is deze keuze opgenomen:

- a. *men kiest ervoor zijn/haar «uitgezonden» status te behouden. Gevolg is dat men niet verzekerd is voor de Nederlandse sociale verzekering en dat daarop dus ook geen beroep kan worden gedaan; ofwel*
- b. *men wenst in aanmerking te komen voor een vergunning tot vestiging, een verblijfsvergunning voor onbepaalde tijd (zie bijlage 1 voor de voorwaarden). Indien dat het geval is, wordt de «uitgezonden» status opgeheven en dient men premies voor de Nederlandse sociale verzekeringen af te dragen, waarop dan ook in voorkomende gevallen een beroep kan worden gedaan.»*

Verzoeker heeft voor de optie onder a gekozen. Hierdoor bleef hij de «uitgezonden status» behouden: daarmee was hij nog steeds vrijgesteld van het betalen van belasting in Nederland en viel hij nog steeds niet onder het Nederlandse sociale zekerheidsstelsel. In het voornoemde TBV werd ook aangegeven dat een eenmaal gemaakte keuze niet meer gewijzigd kan worden.

Verlenging diplomatieke identiteitskaart

In 2016 moest de diplomatieke identiteitskaart (in het verzoekschrift wordt over «pasje» gesproken) van verzoeker opnieuw verlengd worden bij het Ministerie van Buitenlandse Zaken (hierna: het ministerie). Het ministerie heeft aan verzoeker aangegeven dat deze daar niet verlengd kon worden en dat hij naar de Immigratie- en Naturalisatiedienst (hierna: IND) moest. Verzoeker heeft toen de ambassade waar hij werkzaam is, gevraagd te helpen bij de aanvraag van een nieuwe identiteitskaart. De ambassade heeft vervolgens op 5 december 2016 middels een questionnaire een nieuwe identiteitskaart aangevraagd bij het ministerie. Het ministerie heeft op 21 december 2016 naar aanleiding hiervan een aantal punten aan de orde gesteld, namelijk:

1. dat het ministerie op grond van artikel 8, derde lid, van het Verdrag van Wenen een bevestiging van de ambassade wenst te ontvangen dat zij het dienstverband van verzoeker als derdelander wenst te continueren;
2. dat uit de toegezonden questionnaire van de ambassade blijkt dat verzoeker onder het sociale zekerheidsstelsel van Nederland wenst te vallen, iets waarvoor hij eerder had aangegeven dat niet te willen. Verzoeker kan de Nederlandse autoriteiten verzoeken om met terugwerkende kracht opgenomen te worden in het Nederlandse sociale zekerheidsstelsel, maar dat hij dan wel premies moet afdragen vanaf de start van zijn werkzaamheden in Nederland tot 2016;
3. dat verzoeker op dat moment geen werkvergunning heeft. Dit is nodig om zijn werkzaamheden te mogen voortzetten bij de ambassade.

¹ Stcrt. 2000, 45, p. 8.

Verzoeker schrijft dat het ministerie heeft aangegeven dat alleen na ontvangst van de hiervoor genoemde bevestiging van de ambassade, zijn diplomatieke identiteitskaart vernieuwd kon worden. Daarnaast vraagt hij waarom ineens een dergelijke bevestiging nodig was en waarom zijn identiteitskaart niet gewoon vernieuwd kon worden zoals in de jaren ervoor. Verzoeker heeft voorafgaand aan de indiening van zijn verzoekschrift ook contact gehad met het ministerie over deze vraag. Hij geeft aan dat het ministerie zeer behulpzaam was bij het informatieverzoek, maar dat het niet kon achterhalen waarom deze bevestiging nodig was.

Verzoeker geeft aan dat er sprake moet zijn van een misverstand, omdat het ministerie ook op 21 december 2016 aangaf dat uit de questionnaire die de ambassade had opgestuurd, zou blijken dat hij onder het Nederlandse sociale zekerheidsstelsel zou willen vallen. De ambassade heeft in ieder geval op 27 december 2016 het ministerie laten weten dat verzoeker nog steeds bij haar in dienst is.

Aanvraag verblijfsvergunning

Verzoeker geeft vervolgens aan dat de ambassade bij brief van 8 februari 2017 hem heeft laten weten dat op 31 januari 2017 een gesprek heeft plaatsgevonden tussen de ambassade en het ministerie over het vernieuwen van zijn diplomatieke identiteitskaart. Verzoeker was niet bij dit gesprek aanwezig, zo geeft hij aan. Wat er precies besproken is, blijft voor verzoeker ook onduidelijk. In de brief vraagt de ambassade aan verzoeker om te zorgen voor een document waaruit zijn duurzaam verblijf in Nederland blijkt of waaruit een andere verblijfsstatus blijkt. Als verzoeker dit niet aanlevert, kan hij niet langer werkzaam zijn bij de ambassade.

Verzoeker schrijft dat hij bang was zijn baan te verliezen en dat hij mogelijk het land zou worden uitgezet. Ten einde raad heeft hij daarom op 3 februari 2017 een verblijfsvergunning aangevraagd. Deze werd aan hem verstrekt. Hierdoor kon hij blijven werken bij de ambassade.

Afwijking aangifte inkomstenbelasting

Op 21 juli 2022 kreeg verzoeker een brief van de Belastingdienst dat afgeweken zou worden van zijn aangifte inkomstenbelasting 2019, omdat zijn inkomen in Nederland is belast. Uit de Protocollaire basisadministratie (hierna: PROBAS) was gebleken dat verzoeker de status «duurzaam verblijf» heeft. Daardoor viel hij niet meer onder de vrijstelling geregeld in het Verdrag van Wenen.

Verzoeker heeft vervolgens bij de Belastingdienst aangegeven dat die status in PROBAS een vergissing is, omdat hij had willen blijven werken bij de ambassade met de verblijfsstatus die hij van begin af aan had en eigenlijk de verblijfsvergunning niet wilde. De Belastingdienst gaf te kennen dat hij niets kon betekenen voor verzoeker, omdat de Belastingdienst de status moet volgen in PROBAS. Deze status wordt namelijk door het ministerie bepaald.

In vervolg hierop heeft de ambassade het ministerie verzocht de status weer terug te zetten naar «uitgezonden», want dit zou op een misverstand berusten. Bovendien had verzoeker de eenmalige keuze gemaakt om de «uitgezonden status» te behouden. Het verzoek werd door het ministerie afgewezen, omdat verzoeker zelf een verblijfsvergunning had aangevraagd.

Tegen de aanslagen inkomstenbelasting 2019 en 2020 is bezwaar gemaakt bij de Belastingdienst. Deze bezwaren werden afgewezen met het hiervoor genoemde argument dat verzoeker volgens PROBAS de status «duurzaam verblijf» heeft.

Tot slot

Verzoeker geeft in het verzoekschrift tot slot aan dat «*alle partijen willen dat deze wijziging in zijn status [...] hersteld zou kunnen worden, maar niemand daartoe in staat is.*» De Belastingdienst verwijst naar PROBAS. PROBAS verwijst naar de IND. De IND zegt dat verzoeker zelf de aanvraag tot een verblijfsvergunning heeft ingediend, aan de voorwaarden voldeed, de vergunning terecht is verleend en dat de wijziging sowieso niet met terugwerkende kracht terug te draaien is. Verzoeker geeft ook nogmaals aan dat hij niet begrijpt waarom er een bevestiging op grond van artikel 8, derde lid, van het Verdrag van Wenen nodig was om te kunnen blijven werken bij de ambassade en geeft dit als oorzaak van de kwestie. Ook vraagt hij hoe het kan dat de eenmalige gemaakte keuze in 1999 voor de «uitgezonden status» toch gewijzigd kon worden. Hij heeft de financiële consequenties van de aanvraag van een verblijfsvergunning niet kunnen overzien.

Verzoek aan de commissie

Gelet op het vorenstaande verzoekt verzoeker:

1. primair om de fiscale gevolgen van zijn statuswijziging teniet te doen en hem vanaf 2019 tot aan zijn pensioen in 2027 alsnog de belastingprivileges toe te kennen die verbonden zijn aan de «uitgezonden status». Dat wil zeggen dat hij fiscaal behandeld wordt alsof de toekenning van de permanente verblijfsstatus niet heeft plaatsgevonden en dat zijn inkomen bij de ambassade buiten de Nederlandse inkomstenbelasting en premieheffing blijft;
2. subsidiair de fiscale gevolgen van zijn statuswijziging vanaf het belastingjaar 2022 (die aangifte inkomstenbelasting is ten tijde van het indienen van het verzoek nog niet ingediend) tot aan zijn pensioen teniet te doen en verzoeker vanaf dan de belastingprivileges toe te kennen die verbonden zijn aan de «uitgezonden status»;
3. meer subsidiair om hem met terugwerkende kracht tot 2017 weer de uitgezonden status te verlenen. Daarmee zal in ieder geval van heden tot aan zijn pensioendatum de inkomstenbelastingheffing achterwege kunnen blijven en wellicht kan daarmee ook op verzoek alsnog de heffing over de jaren 2019 tot en met 2021 verminderd worden tot nihil.

In behandeling nemen verzoekschrift

De commissie heeft op 27 juni 2024 besloten om het verzoekschrift in behandeling te nemen en, gelet op de complexiteit van de zaak, de Minister van Buitenlandse Zaken, de toenmalige Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid belast met vreemdelingenzaken en de Staatssecretaris van Financiën (Fiscaliteit en Belastingdienst) gezamenlijk om schriftelijke inlichtingen verzocht ten aanzien van het verzoekschrift. De commissie heeft daarbij de volgende extra vragen gesteld aan de bewindspersonen:

1. Waarom kon verzoeker zijn diplomatieke identiteitskaart in 2016 niet meer verlengen bij het ministerie en moest hij dit bij de IND doen?
2. Hoe kon het dat als verzoeker in 1999 een eenmalige keuze moest maken tussen «uitgezonden status» en «verblijfsvergunning», hij op een later moment toch een verblijfsvergunning kon aanvragen en toegewezen kon krijgen?

3. Hoe kan het dat verzoeker sinds 2016 van de ene organisatie naar de andere wordt doorverwezen met zijn probleem zonder dat er gezamenlijk naar een oplossing wordt gezocht met oog voor de menselijke maat, en wilt u hierop reflecteren?

Inlichtingenfase

Inlichtingen bewindspersonen

Bij brief van 25 oktober 2024 zijn de inlichtingen, na enkele malen om uitstel te hebben verzocht wegens de complexiteit van de zaak, vertrouwelijk verstrekt door de Minister van Buitenlandse Zaken (hierna: de Minister) mede namens de Minister van Asiel en Migratie (thans verantwoordelijk voor vreemdelingenzaken) en de Staatssecretaris van Financiën (Fiscaliteit en Belastingdienst).

De Minister bevestigt dat verzoeker in 1999 gekozen heeft voor het behoud van de «uitgezonden status» naar aanleiding van de wijziging van de invulling van het begrip «duurzaam verblijf». Hij geeft aan dat het TBV inderdaad vermeldt dat het na 15 december 1999 niet meer mogelijk is om een eenmaal gemaakte keuze te wijzigen. Het is echter ook zo dat in het TBV wordt vermeld dat indien de «uitgezonden status» niet door eigen toedoen komt te vervallen, men op grond van het beleid in aanmerking kan komen voor een vergunning tot vestiging (d.i. een verblijfsvergunning voor onbepaalde tijd). *«Op verzoek van een belanghebbende kan dus afgeweken worden van beleid»*, aldus de Minister.

Wanneer een diplomatieke identiteitskaart moet worden vernieuwd, sturen ambassades een zogenoemde Note Verbale (een diplomatieke notitie) naar het ministerie vergezeld door de questionnaire. In deze questionnaire wordt onder meer gevraagd naar persoonsgegevens, (verblijfs)documenten en tot het op lokaal geworven personeel van toepassing zijnde sociale zekerheidsstelsel. Deze questionnaire dient door zowel de ambassade als de aanvrager van de identiteitskaart ondertekend te worden, waarbij wordt verklaard dat het formulier *«correct en naar waarheid [is] ingevuld met inachtneming van de consequenties ten aanzien van onjuiste en onvolledige informatie»*, aldus de Minister.

De Minister meldt dat de ambassade waar verzoeker werkzaam is, inderdaad op 5 december 2016, zoals in de vorige paragraaf reeds is aangegeven, gevraagd heeft om de vernieuwing van de diplomatieke identiteitskaart. Hij merkt daarbij op dat een aantal pagina's van de questionnaire, die meegestuurd is met het verzoekschrift aan de commissie, ontbreekt. Onder andere ontbreekt de pagina van de questionnaire met vraag 16. De beantwoording van deze vraag is door verzoeker niet onderbouwd met een bewijs van verzekering onder een sociale zekerheidsstelsel, aldus de Minister. De questionnaire is zowel door de ambassade als verzoeker ondertekend, meldt hij. Hij merkt nogmaals op dat er consequenties kunnen zijn bij het aanleveren van niet-correcte dan wel incomplete informatie.

Zoals door verzoeker ook is aangehaald, merkt de Minister op dat bij Note Verbale van 21 december 2016 van het ministerie gericht aan de ambassade een drietal punten aan de orde zijn gesteld naar aanleiding van de aanvraag voor de vernieuwing van de diplomatieke identiteitskaart. Ten aanzien van deze drie punten merkt de Minister enkele zaken op:

1. met betrekking tot het verzoek om een bevestiging van de voortzetting van het dienstverband van verzoeker zijnde een derdelander (artikel 8, derde lid, van het Verdrag van Wenen) stelt de Minister dat

dit verzoek op grond van dit artikel gevraagd kan worden en dat het bevestigende antwoord van de ambassade, d.d. 27 december 2016, niet heeft geleid tot een weigering van het ministerie om de diplomatieke identiteitskaart van verzoeker te vernieuwen en ook niet heeft geleid tot een verzoek van het ministerie om een verblijfsvergunning bij de IND aan te vragen;

2. met betrekking tot de opname in het Nederlandse sociale zekerheidsstelsel geeft de Minister aan dat gelet op het feit dat verzoeker de beantwoording van vraag 16 niet heeft onderbouwd met een bewijs van verzekering onder een sociale zekerheidsstelsel, het ministerie heeft afgeleid dat verzoeker opteert voor verzekering onder het Nederlandse sociale zekerheidsstelsel. De Minister merkt op dat in de Note Verbale de consequenties zijn vermeld wanneer verzoeker wordt opgenomen onder het Nederlandse sociale zekerheidsstelsel en dat verzoeker eerder ervoor heeft gekozen om hier niet onder te vallen en dat het ministerie dit als definitieve keuze heeft gezien. Verzoeker mag de relevante autoriteiten vragen om opgenomen te worden in het Nederlandse sociale zekerheidsstelsel, maar moet dan wel met terugwerkende kracht premie betalen;
3. met betrekking tot de werkvergunning van verzoeker stelt de Minister dat in de Note Verbale was vermeld dat verzoeker op dat moment geen werkvergunning had en derhalve zijn werkzaamheden niet kon voortzetten bij de ambassade. Wanneer aan dit vereiste zou zijn voldaan, kon de diplomatieke identiteitskaart vernieuwd worden door het ministerie.

De Minister geeft vervolgens aan dat het ministerie op 17 januari 2017 een e-mail van de ambassade ontvangt, waarin gevraagd wordt om een verklaring ten behoeve van verzoeker om een aanvraag voor een verblijfsvergunning in te kunnen dienen bij de IND. Uit een interne e-mail van het ministerie blijkt dat ook verzoeker telefonisch contact met het ministerie heeft gezocht die dag met de vraag naar een verklaring met gegevens over verblijf en dienstverband in Nederland en een gesprek, aldus de Minister.

Een afspraak met het ministerie werd gemaakt voor 31 januari 2017. De ambassade bevestigde dat enkele medewerkers en verzoeker daarbij aanwezig zouden zijn. De dag na het gesprek mailde de ambassade het ministerie dat er wat tijd nodig is om de verblijfsstatus van verzoeker juridisch te regelen, zodat hij geregistreerd kan worden als lokaal geworven staf. De Minister geeft aan dat daarna een verblijfsvergunning wordt aangevraagd en verleend. Verzoeker werd daarmee ook opgenomen in PROBAS.

De Minister betoogt dat de stelling van verzoeker, dat de opvraag van de bevestiging op grond van artikel 8, derde lid, van het Verdrag van Wenen en de weigering van het vernieuwen van de diplomatieke identiteitskaart hebben geleid tot de statuswijziging, niet correct is. Het ministerie was bevoegd de bevestiging op te vragen en de ambassade noch verzoeker hebben bezwaar aangetekend. De identiteitskaart kon niet verleend worden, omdat verzoeker op dat moment geen werkvergunning had.

Ook is niet gebleken dat het ministerie heeft verzocht dat verzoeker een verblijfsvergunning moest aanvragen om te kunnen blijven werken bij de ambassade, aldus de Minister. Volgens het verzoekschrift heeft de ambassade aan verzoeker medegedeeld dat hij een verblijfsvergunning moest aanvragen om als lokaal geworven staf te kunnen blijven werken. Het ministerie heeft daarom niet verwijtbaar gehandeld en is niet verantwoordelijk voor de communicatie en afspraken tussen de ambassade en verzoeker, zo schrijft de Minister.

De Minister schrijft voorts dat intrekking van de verblijfsvergunning met terugwerkende kracht niet mogelijk is, nu deze op juiste gronden is verleend en de wet- en regelgeving daar geen ruimte voor biedt.

Over de belastingheffing merkt de Minister op dat het niet ongebruikelijk is dat een zendstaat het salaris vrijstelt van belasting en sociale verzekeringspremies. Het inkomen wordt belast in de zendstaat zelf. Deze vrijstelling geldt echter niet voor personeel met de Nederlandse nationaliteit of met duurzaam verblijf, zoals personeel dat een verblijfsvergunning heeft. In het laatste geval zal een persoon in PROBAS worden opgenomen en mag de Belastingdienst belasting heffen, zoals ook het geval is bij verzoeker.

De Minister geeft aan dat de belastingheffing bij verzoeker in overeenstemming is met het belastingverdrag dat is gesloten met de zendstaat. Er vindt geen dubbele heffing plaats. Indien dat wel het geval zou zijn geweest, kan verzoeker zich wenden tot de Belastingdienst. Daarnaast merkt de Minister nog op dat tegen de opgelegde belastingaanslagen de reguliere rechtsmiddelen openstaan of open hebben gestaan, waarmee verzoeker aan fiscale rechter kan vragen of de belastingheffing terecht is. Indien de betaling van de opgelegde aanslagen (tijdelijk) tot financiële problemen zou leiden, kan verzoeker gebruikmaken van de reguliere mogelijkheden in de invordering.

De Minister is, gelet op het vorenstaande, niet bereid om het verzoek van verzoeker in te willigen.

Reactie verzoeker op ontvangen inlichtingen

De commissie heeft verzoeker gevraagd schriftelijk te reageren op de inlichtingen van de Minister. Verzoeker heeft zijn reactie op 8 november 2024 toegestuurd.

Verzoeker geeft aan dat hij zich echt niet kan herinneren dat hij bij het gesprek tussen de ambassade waar hij werkzaam is en het ministerie over de vernieuwing van zijn diplomatieke identiteitskaart is geweest. Hij schrijft dat bij dit gesprek blijkbaar het besluit is genomen dat hij een verblijfsvergunning moest aanvragen om de problemen op te lossen. Hij heeft zich absoluut niet gerealiseerd dat door de toekenning van een dergelijke vergunning, belastingheffing in Nederland zou gaan plaatsvinden.

Daarnaast benadrukt hij dat het voor hem niet heel veel uitmaakt waar de schuld van het aanvragen van een verblijfsvergunning ligt: bij de ambassade, bij het ministerie of bij hemzelf. Hij wil geen zondebok aanwijzen. Het gaat hem erom dat hij deze vergunning nooit heeft willen aanvragen, maar dat hij door dwaling nu in een situatie zit waar hij nooit bewust voor heeft gekozen en absoluut ook niet in terecht wilde komen.

Nadere inlichtingen bewindspersonen

De commissie heeft de drie bewindspersonen om nadere inlichtingen verzocht naar aanleiding van de reactie van verzoeker. In dit verzoek is nogmaals expliciet de vraag opgenomen om in te gaan op de eerder gestelde vraag hoe het kan dat verzoeker sinds 2016 van de ene organisatie naar de andere wordt doorverwezen met zijn probleem zonder dat er gezamenlijk naar een oplossing wordt gezocht met oog voor de menselijke maat, en of zij hierop willen reflecteren. Bij brief van 9 december 2024 zijn deze inlichtingen vertrouwelijk verstrekt door de Minister, wederom mede namens zijn twee ambtsgenoten.

De Minister geeft aan dat hij het betreurt dat verzoeker zich niet heeft gerealiseerd dat de aanvraag van een verblijfsvergunning betekent dat hij in Nederland belasting moet betalen en premies voor het sociale zekerheidsstelsel moet afdragen, en dat de inspanningen in zijn zaak niet tot het door verzoeker gewenste resultaat hebben geleid.

Nogmaals geeft de Minister aan dat het ministerie in het gesprek met de ambassade op 31 januari 2017 niet heeft aangegeven dat verzoeker een verblijfsvergunning moest aanvragen om de problemen op te lossen. Het ministerie heeft daar ook geen enkel belang bij, aldus de Minister.

In reactie op het betoog van verzoeker dat hij door dwaling in de huidige situatie is terechtgekomen, geeft de Minister aan dat verzoeker zelf vrijelijk heeft gekozen voor de aanvraag van de verblijfsvergunning en dat van aanvragers uit het oogpunt van eigen verantwoordelijkheid mag worden verlangd dat zij zich goed laten informeren over de gevolgen van de aanvraag.

Ook geeft de Minister wederom aan dat de belastingheffing correct is en dat verzoeker nu hij premies voor sociale verzekeringen afdraagt, daartegenover ook bijbehorende rechten staan, zoals een tijdsevenredige opbouw van AOW voor de verzekerde jaren. Hij geeft ook wederom aan dat rechtsmiddelen openstaan of hebben opengestaan tegen de belastingaanslagen en dat als de betaling van de opgelegde aanslagen (tijdelijk) tot financiële problemen zou leiden, verzoeker gebruik kan maken van de reguliere mogelijkheden in de invordering.

Over de menselijk maat merkt de Minister het volgende op. Na de verlening van de verblijfsvergunning met ingang van 3 februari 2017 heeft het ministerie de diplomatieke identiteitskaart van verzoeker vernieuwd. Tussen 2017 en 2023 heeft verzoeker geen contact gezocht met het ministerie. Op 2 mei 2023 ontving het ministerie een brief van de advocaat van verzoeker met de boodschap dat verzoeker medio 2022 tot de ontdekking is gekomen dat hij de status «duurzaam verblijf» heeft. Nadien zijn er verschillende contactmomenten geweest tussen het ministerie, de Belastingdienst en de IND om de statuswijziging en de daaraan verbonden fiscale consequenties uit te zoeken. Ook is er enkele malen tussentijds telefonisch contact vanuit het ministerie en de Belastingdienst geweest met verzoeker en zijn gemachtigde. De Minister betoogt dat in het proces gezocht is naar een uitkomst met inachtneming van de menselijke maat en dat medewerkers van het ministerie en de Belastingdienst, zoals ook verwoord in het verzoekschrift, behulpzaam zijn geweest om te bezien wat er nog mogelijk is.

De Minister schrijft nog:

«Het is vervelend om te lezen dat de commissie vindt dat verzoeker is doorverwezen van de ene naar de andere organisatie, zonder dat er naar een gezamenlijke oplossing is gezocht. Als verzoeker dat prettig vindt, kan contact worden gezocht met verzoeker om meer over zijn ervaringen te horen en gezamenlijk te reflecteren op het doorlopen proces. Daarmee verandert niet de uitkomst, maar kan verzoeker wel delen hoe hij dit heeft ervaren.»

Oordeel van de commissie

De kernvraag die de commissie zich heeft gesteld, is hoe het in de zaak van verzoeker heeft kunnen gebeuren dat hij een verblijfsvergunning heeft aangevraagd en ook toegewezen heeft gekregen, terwijl hij dat niet wenste, aangezien hij daardoor belasting in Nederland moet betalen en

premies moet afdragen. Verzoeker stelt zelf dat dit het gevolg is van dwaling. Uit de uitvoerige informatie die de commissie van verzoeker en de Minister heeft ontvangen, constateert de commissie dat verzoeker tot aan de vernieuwing van zijn diplomatieke identiteitskaart in 2016 heeft aangegeven de «uitgezonden status» te willen behouden. Bij deze aanvraag van een nieuwe identiteitskaart heeft het ministerie «gewaarschuwd» dat uit de meegezonden questionnaire blijkt dat verzoeker opteert om opgenomen te worden in het Nederlandse sociale zekerheidsstelsel, iets wat hij blijkens het verzoekschrift niet wilde. Daarnaast werd door het ministerie gesteld dat verzoeker op dat moment geen werkvergunning had en als deze zou worden afgegeven, zijn diplomatieke identiteitskaart vernieuwd kon worden. Verzoeker stelt daarentegen dat het ministerie heeft aangegeven dat alleen na de bevestiging van de ambassade op grond van artikel 8, derde lid, van het Verdrag van Wenen zijn identiteitskaart verlengd kon worden. De commissie constateert, na bestudering van de met het verzoekschrift meegezonden bijlagen, dat het ministerie inderdaad heeft aangegeven dat de werkvergunning het vereiste is voor de vernieuwing van de identiteitskaart en niet de bevestiging van de ambassade.

Waarom verzoeker vervolgens een verblijfsvergunning heeft aangevraagd en dat niet een werkvergunning is aangevraagd, blijkt niet uit de stukken. Mogelijk dat hier miscommunicatie heeft plaatsgevonden tussen de ambassade en verzoeker of dat de ambassade bepaalde voorwaarden heeft gesteld. Zoals de Minister heeft aangegeven, is dat een zaak tussen de ambassade en verzoeker. De overheid heeft hier geen rol in. De stelling van verzoeker dat het ministerie in het gesprek met de ambassade op 31 januari 2017 zou hebben aangegeven dat verzoeker een verblijfsvergunning moest aanvragen om de problematiek op te lossen, deelt de commissie niet. Zoals de Minister heeft aangegeven, heeft het ministerie daar geen belang bij. Daarnaast is op 17 januari 2017 al contact gezocht met het ministerie door de ambassade per e-mail en ook telefonisch door verzoeker voor het verzoek om een verklaring ten behoeve van verzoeker om een aanvraag voor een verblijfsvergunning in te kunnen dienen.

De commissie constateert – gelet op het vorenstaande – dat de overheid in de zaak van verzoeker niets te verwijten valt en dat het standpunt van de Minister, dat de drie verzoeken die verzoeker in zijn verzoekschrift heeft opgenomen niet ingewilligd kunnen worden, kan worden gedeeld.

Dat neemt niet weg dat de commissie het betreurt dat verzoeker in een situatie is terechtgekomen waar hij naar eigen zeggen niet voor gekozen heeft. De zaak van verzoeker is complex en de commissie heeft er begrip voor dat, gelet op de vele regelgeving en beleid waarmee verzoeker geconfronteerd is de afgelopen paar decennia, verzoeker mogelijk niet altijd de consequenties heeft kunnen overzien van zijn handelen. Deze consequenties kunnen wettelijk gezien helaas niet ongedaan worden gemaakt.

Tot slot merkt de commissie op dat zij bij de behandeling van dit verzoekschrift in het bijzonder erop heeft gelet of er voldoende oog is geweest voor de menselijke maat en of verzoeker niet van het spreekwoordelijke kastje naar de muur is gestuurd zonder dat er naar een gezamenlijke oplossing is gezocht. Op basis van de informatie van verzoeker en van de Minister maakt de commissie op dat ambtenaren van de betrokken ministeries zich hebben ingezet voor verzoeker en ook hun best hebben gedaan om te zoeken naar een oplossing. De Minister biedt ook nog aan dat een gesprek met verzoeker gevoerd kan worden om meer over zijn ervaringen te horen en gezamenlijk te reflecteren op het doorlopen proces. Daarmee verandert overigens niet de uitkomst.

Voorstel aan de Kamer

Er is geen aanleiding om een voorstel aan de Kamer te doen.

De voorzitter van de commissie,
White

De adjunct-griffier van de commissie,
Pauwe